

NACRX003KF63

Č.j.: NA-4214-4/05-2016
V Praze, dne 23. 1. 2020
Počet příloh: 2 (PDF/A, MS Word)

PROTOKOL

o skartačním řízení u Správy uprchlických zařízení MV (agenda sociálních spisů klientů)

Skartační řízení bylo provedeno u Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra se sídlem Lhotecká 7, 143 01 Praha 12, na základě skartačního návrhu č. j. UT-22397/2016 ze dne 6. 10. 2016.

Dokumenty byly vyřazeny v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, vyhláškou č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, a podle Spisového a skartačního řádu Správy uprchlických zařízení (pokyn ředitele č. 14/2010).

Odborné archivní prohlídky byli přítomni:

- 1) za SUZ MV: Miroslava Kratochvílová, Ilona Jagošová
- 2) za Národní archiv: Mgr. Matěj Trepeš, Mgr. Martin Šisler

Předmětem skartačního řízení byly tzv. **sociální spisy klientů SUZ MV**. Ty byly vedeny na každou fyzickou osobu, procházející libovolným typem zařízení, provozovaným Správou (příjímací středisko, pobytové středisko, integrační azylové středisko, zařízení pro zajištění cizinců); spisy současně byly různě obsáhlé a různě informačně bohaté (závislost zejména na délce pobytu klienta a jeho potřebách – aktivitách, mj. poptávce po nabízených službách, řešených problémech apod.). Spisy vykazovaly spíše ustálenou strukturu a zahrnovaly zejména rutinně-provozní dokumentaci, týkající se příchodu, průběhu pobytu v zařízení a odchodu ze zařízení. Skartační návrh neuvádí časový rozsah zařazených spisů, archivní prohlídkou byl zjištěn rozsah cca 2000–2015 (s možnými přesahy), jádro cca 2000–2005; mylně byl uveden fyzický rozsah navrhovaných entit, který se při archivní prohlídce ukázal asi desetinový oproti údaji, uvedenému v průvodním dopise citovaného skartačního návrhu (tedy cca 120 bm namísto 1200 bm).

K navrženým spisům nebyla Správou poskytnuta fakticky téměř žádná metadata, když přílohový seznam skartačního návrhu sestával pouze z vygenerovaných čísel spisů, rozdělených do několika písmenných řad (k nim viz níže). Původní zdrojové databáze (resp. data z nich) k daným spisům již podle sdělení SUZ MV nejsou k dispozici, tudíž nebylo možné provádět s jejich pomocí „předvýběr“ a cíleně se zaměřit na vybrané segmenty spisů (jako tomu naopak bylo ve skartačním řízení v roce 2011, viz protokol ze dne 9. 12. 2011, č. j. NA-2646-2/05-2011). Pro výběr byla proto zvolena, s ohledem na charakter a rozsah navrženého materiálu, metoda klasického (detailního) výběru z části navržených entit, kdy z jednoho regálu (cca 1 bm) byla detailně prohlédnuta vždy 1 karton. (U části volně loženého materiálu byla přiměřeně prohlédnuta jeho srovnatelná část.) Přímou tak bylo prohlédnuto cca 10% navrženého materiálu.

Do tohoto skartačního řízení byly navrženy spisy celkem šesti písmenných řad, přičemž úvodní písmeno značí místo založení daného spisu (klient však mohl projít vícero zařízeními): B – Zastávka u Brna; C – Červený Újezd; L – letiště (Praha-Ruzyně); V – Vyšší Lhoty; Z – libovolné zařízení pro zajištění cizinců (ZZC); Y – Zastávka (dočasná). Množství spisů v jednotlivých řadách

pak bylo zásadně rozdílné: B – 559 spisů; C – 5994 spisů; L – 9296 spisů; V – 51359 spisů; Z – 4956 spisů; Y – 46 spisů.

Kritéria pro výběr archiválií se mírně lišila a výběr byl prováděn následujícím způsobem:

Evidenční řady L, C, V (prohlídka Mgr. Martin Šisler): Hlavním kritériem byla přítomnost záznamu o psychologickém pohovoru s žadatelem (klientem). Přitom nebyly ovšem sledovány ani tak informace vypovídající o minulosti žadatele v zemi původu (ty nelze nikterak ověřit a nemusí být tedy pravdivé), jako spíše ty o životě v pobytovém středisku, o žadatelově psychickém stavu vyplývajícím z dlouhodobého pobytu v cizí zemi, často bez kontaktu s rodinou, nebo s její částí. Dále bylo sledováno, jak klient vychází s dalšími žadateli pocházejícími často z jiného kulturního prostředí, případně též jeho/její úvahy o budoucnosti. V případě rodin umístěných společně v jednom zařízení bylo zajímavé sledovat postupný rozpad vztahů, související s vynucenou nečinností manžela a otce a s jeho neschopností uživit a postarat se o rodinu. Podrážděnost manžela se přenášela na manželku a na děti. O psychologickou pomoc v těchto případech v naprosté většině požádala žena.

Dále byl výběr orientován na příslušníky etnických, náboženských či sexuálních menšin v zemi původu (např. berberský homosexuál z většinou arabské země – byl mu udělen azyl), na rodiny s postiženými dětmi, na klienty s vysokoškolským vzděláním, kteří v zemi původu vykonávali kvalifikovanou odbornou práci (většinou jim byl udělen azyl) a kontrastně k tomu naopak na klienty bez, nebo jen s minimálním vzděláním, negramotné a plně odkázané na pomoc sociálních pracovníků (azyl většinou neudělen).

Aplikací těchto kritérií na prohlédnutý materiál bylo za archiválie vybráno 23 spisů z evidenční řady „V“, 15 spisů z evidenční řady „L“ (a k tomu 2 připojené spisy „Z“) a 1 spis z evidenční řady „C“.

Evidenční řady Z, B, Y (prohlídka Mgr. Matěj Třepeš): Výběr byl prováděn zejména z rozsáhlé řady „Z“, tedy ze spisů osob, vesměs zadržovaných pro nelegální pobyt na státním a území a následně zajištěných za účelem vyhoštění z České republiky; tím se jejich životní situace odlišovala od osob z přijímacích, resp. pobytových středisek. Cílem archivní prohlídky bylo vyfiltrovat určitý „typologický vějíř“ případů, vyskytujících se v ZCC.

Jako orientační východisko byla zvolena obsáhlost spisu (obvykle odrážející délku pobytu a rozsah aktivit klienta) a v rámci jeho struktury pak ty spisy, které zahrnovaly opakované psychologické pohovory s klienty (nikoli tedy pouhé jednorázové konzultace). Typologicky se jednalo jak o dlouhodobé životní problémy a deformity v životě daných osob (např. drogové závislosti různého druhu a stupně, konfliktní osoby s patologickými osobnostními rysy), tak o jejich aktuální životní situaci (konfliktní chování v zařízení – napadání spolubydlících apod.) – ta někdy souvisela s režimovými opatřeními ZCC či s nutností soužití/nalezení „modu vivendi“ s multikulturním osazenstvem ZCC.

Přítomnost série psychologických pohovorů však nebyla jediným kritériem pro výběr spisů; ta indikuje obecně spíše „problémové“ klienty (ať již z důvodu jejich dlouhodobé životní zátěže, nebo aktuálně prožívané situace, resp. kombinace obojího, jak již bylo shora naznačeno). V průzkumu sociálního spisu byla pozornost zaměřena také na ty s rozsáhlejšími záznamy sociálního pracovníka zařízení (přehled o sociální anamnéze, plán práce s klientem, sociální intervence) – odráží délku pobytu i typ a druh aktivit klienta. Je třeba zdůraznit, že vedle klientů problémových tak byly zjištěny i příklady velmi pozitivní adaptace a fungování klienta v zařízeních (hodnocení klientů sociálním pracovníkem typu „úklidový pomocník“, „advokát chudých“ – student ICT z Nigérie, „pohodář“ – za příkladné soužití s multikulturní societou ZCC apod.).

Analýza sociálních záznamů pracovníků SUZ MV dala současně nahlédnout do dvou prolínajících se mikrosvětů ZCC. Na prvním místě šlo o „svět klientů“ – způsoby (ne/úspěšného) fungování v rámci své národní society i v širším měřítku, byť v limitech ZCC (hodnocení typu vietnamský „kápo“ v ZCC – „vedoucí patra“; „vůdce indické komunity“ apod.); na druhém pak i průhled do myšlenkového světa zaměstnanců (sociálních pracovníků) SUZ MV, koexistujících s pestrou a

proměnlivou sestavou klientů zařízení, někdy jednajících profesionálně, někdy problematickým způsobem (možná vyčerpanost, stereotyp, nekvalifikovanost).

Jako typologické ukázky byly vybrány spisy mužů i žen, různého stáří i zemí původu, s cílem ze shora uvedených hledisek přiblížit svět ZZC. Z řady „L“ byl vybrán jeden připojený spis ke spisu Z (udělena doplňková ochrana, ilustrace osudů a sociální práce s klientkou – též odraz práce integračního azylového střediska). Z písmenných řad „B“ a „Y“ nebyly vybrány žádné spisy jako archiválie. Základní charakteristika jednotlivých spisů je uvedena v připojených seznamech v poznámce. Celkem takto bylo vybráno 13 spisů „Z“ (a jeden připojený „L“).

Spisy, vybrané jako archiválie, jsou uvedeny (s ev. poznámkou) pod svými číselnými kódy v příloze tohoto protokolu o skartačním řízení. Uvedené spisy o fyzickém rozsahu cca 0,8 bm předá Správa uprchlických zařízení MV Národnímu archivu do 30. 4. 2020.

Zničit lze všechny ostatní řádně navržené spisy, tzn. vyjma spisů vybraných za archiválie všechny ostatní spisy, uvedené v příloze ke shora citovanému skartačnímu návrhu.

Celkem byly určeny ke zničení dokumenty v rozsahu:	Jako archiválie byly určeny dokumenty v rozsahu:
bm: 121 z let: 2000–2015	bm: 0,8 z let: 2000–2010

Poučení: Proti tomuto protokolu lze podat námitky podle ustanovení § 10 odst. 3 a § 46 odst. 1 písm. e) zákona č. 499/2004 Sb. u Národního archivu do 15 dnů ode dne doručení protokolu. Podáním námitek je zahájeno správní řízení. Jsou-li podány námitky proti skartačnímu protokolu podle § 10 odst. 3 a § 46 odst. 1 písm. e) zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nelze dokumenty, k nimž byl vydán souhlas ke zničení, do pravomocného skončení správního řízení zničit.

Příloha: Seznam sociálních spisů, vybraných jako archiválie (SUZ MV) – PDF/A, MS Word

Otisk úředního razítka

za Národní archiv:

Mgr. Matěj Trepěš

Podepsáno kvalifikovaným elektronickým podpisem